

Fullmäktige 20.10.2025

Ram för budgeten för 2026 och ekonomiplanen för 2027–2028

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige godkänner verksamhetsintäkterna och kostnaderna i den bifogade ramen för resultaträkningen för åren 2026–2028, driftsekonomin totala intäkter och kostnader samt investeringsramen som botten för beredning av ekonomiplanen.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Utgångspunkter för budgetberedningen

Förändringen i stadens finansieringsbas och osäkerheten i omvärlden återspeglas starkt i planeringen av ekonomin under de kommande åren. Ekonomin för åren 2026–2028 planeras i en situation där vårdreformen väsentligt har förändrat stadens finansieringsbas. I samband med reformen minskade skatteintäkterna betydligt mer än vad som hade använts för social- och hälsovård. Samtidigt bromsar den nedstämda konjunkturen och den ökade arbetslösheten skatteintäkternas ökning. Därför underskrids budgeten för skatteintäkterna. Dessutom pågår en reform av statsandelarna som avses träda i kraft vid ingången av år 2027. Reformen medför betydande risker för Esbos ekonomi, eftersom reformen enligt utredarnas presentation kommer att minska stadens finansieringsbas med över 60 miljoner euro per år. Det har ännu inte fattats några beslut om reformen, så dess eventuella konsekvenser har inte kunnat tas med i beredningen.

Det råder en betydande obalans mellan stadens intäkter och kostnader som kommer att kräva åtgärder under hela ekonomiplansperioden. När staden växer ökar utgifterna för tjänster snabbare än inkomsterna. Detta gör det besvärligt att öka stadens kostnader under den kommande ekonomiplansperioden. Kostnadsökningen måste stävas för att stadens ska uppnå en hållbar ekonomisk balans.

Ramen för budgeten år 2026 och ekonomiplanen åren 2027–2028 baserar sig på de centrala riktlinjerna i Berättelsen om Esbo, på finansministeriets statsandelskalkyler och på en bedömning av den allmänna ekonomiska utvecklingen. De mål för ekonomins hållbarhet som fastslås i Berättelsen om Esbo kräver en översyn av ekonomiplansperioden, i synnerhet åren 2027 och 2028. Arbetet för att

balansera ekonomin ska inledas genast efter årsskiftet för att säkerställa att nyttan nås inom den tidsplan som behövs. Investeringsplanen fastställs i samband med budgeten.

Ekonomi återhämtar sig långsamt – den kommunala ekonomins utsikter förblir svaga även nästa år

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2025 har Finlands ekonomi återhämtat sig långsamt, men tecken på en snabbare tillväxt kan skönjas. Långsammare inflation och lägre räntor har förbättrat hushållens köpkraft, men på grund av osäkerheten har köpkraften inte styrts till konsumtion. Den offentliga sektorns underskott och ekonomi har däremot störtat i en djup strukturell obalans. Den förutspådda ekonomiska tillväxten kan inte stabilisera skulden eller minska den på längre sikt.

Finansministeriets program för kommunernas ekonomi hösten 2025 beskriver hur kommunernas och kommunkoncernernas ekonomiska situation har försämrats åren 2024 och 2025. Finlands ekonomi har återhämtat sig långsamt och skatteinkomsterna utvecklas svagt. Prognoserna för skatteintäkterna har sänkts flera gånger under innevarande år och konsekvenserna kumuleras också under de följande åren.

Utsikterna för kommunernas ekonomi förblir svaga år 2026. Det treåriga löneavtal som nåddes våren 2025 ökar klart kostnaderna. Detta ökar kostnadstrycket i kommunsektorn, där personalutgifternas andel är stor. Likaså ökar kostnaderna till följd av reformen av arbets- och näringstjänsterna, som trädde i kraft vid ingången av året. I reformen utvidgades kommunernas ansvar för finansiering av arbetslöshetsunderstöden.

Enligt finansministeriets prognos för nästa år kommer kommunernas skatteintäkter att öka kraftigt, med 5,2 procent, från i år. Skatteintäkterna förväntas öka när konjunkturläget förbättras, men det finns också risker med en förväntan på en stor ökning. Dessutom har statsfinansernas kommande anpassningsåtgärder negativa verkningar på kommunernas ekonomi.

Källor: Finansministeriets program för kommunernas ekonomi och ekonomiska översikt hösten 2025

Obalans i stadens ekonomi – räkenskapsperiodens resultat på väg att bli rekordlågt

Den ekonomiska tillväxten och konjunktorens vändning mot det bättre har inte ägt rum som förväntat och den ekonomiska tillväxten har flyttats framåt. Det osäkra ekonomiska läget märks särskilt i årets kommunalskatteinkomster. Dessutom märks det allmänna ekonomiska lägets negativa inverkan på stadens ekonomi i ett sämre inflöde av konjunkturberoende inkomster, till exempel av markförsäljning. Enligt dagens uppskattning underskrids budgeten för skatteintäkterna med 30 miljoner euro och för markförsäljningsintäkter med 26 miljoner euro. Skatteintäkterna är fortfarande ganska osäkra och det är svårt att prognostisera.

Situationen förvärras av att också överskridningar av kostnader är att förvänta. Den största överskridningen är arbetslöshetsunderstöden, som redan förväntas överskrida budgeten med 7,6 miljoner euro. I sektorn för tillväxt och lärande torde budgeten överskridas med 3,5 miljoner euro, varav den största delen beror på ersättningen för

lösgöringen från Digione. För andra kostnadsposter förväntas minde överskridning och underskridning. Totalt sett torde kostnaderna på stadsnivå överskridas med 2,8 miljoner euro.

De finansiella intäkterna torde överskridas med cirka 26 miljoner euro och uppgå till 52 miljoner euro.

Räkenskapsperiodens resultat är på väg att bli rekordlågt, bara cirka 44 miljoner euro. Avvikelsen från budgeten är cirka 18 miljoner euro. Utan de finansiella intäkterna skulle stadens resultat bli negativt.

Den ekonomiska obalansen försvåras av stadens omfattande investeringar, för vilka det krävs tillräckligt med internt tillförda medel. Om obalansen fortsätter kommer stadens skuldbestånd att öka. Tack vare den goda likviditeten har lånefullmakten ännu inte utnyttjats i år, men den löser inte det stora problemet inom ekonomin.

En betydande ökning av basen för skatteinkomster

Prognoserna för inkomstbasen i budgetramen bygger på Finansministeriets bedömning av den ekonomiska utvecklingen hösten 2025 i enlighet med programmet för kommunernas ekonomi, samt på de senaste uppgifterna om inflödet. På grund av den ekonomiska omvärlden är prognoserna för skatteintäkterna mycket osäkra. Prognoserna innehåller dock också mycket förväntningar på ekonomisk tillväxt, som emellertid hittills har flyttats framåt.

År 2026 förväntas intäkterna av kommunalskatten uppgå till 562 miljoner euro, av samfundsskatten till 143 miljoner euro och av fastighetsskatten till 185 miljoner euro. I synnerhet 2026 års prognos för kommunalskatteintäkterna är generös, ty tillväxten förväntas bli 6,3 procent, fastän det i år knappt sker någon tillväxt alls. Ökningen av kommunalskatteintäkterna förklaras delvis av att skattelättnaderna för år 2026 nästan helt och hållet riktar sig till staten, medan åtstramningarna ökar kommunernas skatteinkomster. Detta höjer kommunernas utdelning och sänker på motsvarande sätt statens.

Statsandelsskalkylerna har ändrats flera gånger under år 2025, vilket har försvårat utarbetandet av städernas budgetar och planeringen av verksamheten. Reformen av statsandelssystemet för kommunal basservice avses träda i kraft 1.1.2027. Det råder osäkerhet om reformens verkningar. Därför har utgångspunkt för beredningen av ramen varit kalkylerna för det nuvarande statsandelssystemet.

I ramen har servicebehoven beaktats

Driftsekonomin budgetramar för åren 2026–2028 bygger på budgeten för år 2025 samt på prognosen för budgetutfallet år 2025. Ramen för driftsekonomin har beretts i samarbete med sektorernas ledning.

Befolkningsökningen i Esbo är fortsatt kraftig under de kommande åren. I ramen beaktas befolkningsprognoserna och servicebehovet per tjänst. Vid beredningen har dessutom den allmänna kostnadsutvecklingen, löneuppgörelserna samt sektorernas specialfrågor, bland annat nya lokaler som ska tas i bruk och kommunandelen för kollektivtrafik, beaktats.

Ramen för år 2026 bygger på att totalkostnaderna ökar med cirka 3,6 procent, vilket är mycket med tanke på stadens minskande intäkter. I utgiftsramen beaktas särskilda behov inom staden. Därför räknar man i synnerhet i sektorn för fostran och lärande samt resultatområdet för

livskraft med en större ökning än i snitt för att täcka det ökande servicebehovet och sysselsättningstjänsterna.

Redan nu har beredningen betonat att kostnadsökningen under de följande åren ska stå i proportion till inkomstbasens utveckling och förmågan att finansiera investeringar. Detta bör beaktas redan vid beredningen av budgeten för år 2026 och vid ordnandet av tjänsterna för de kommande åren.

Årsbidraget förväntas uppgå till 210,7 miljoner euro och resultatet till –5 miljoner euro år 2026. Åren 2027 och 2028 torde resultatet vara en aning positivt, men denna förbättring beror närmast på höjningen av fastighetsskatten och förväntningarna på ökad skattefinansiering. Den ekonomiska obalansen kommer att kräva ytterligare konkreta åtgärder, eftersom ett lågt årsbidrag och ett omfattande investeringsprogram leder till ett negativt kassaflöde både för verksamhetens och investeringarnas del och en betydande ny upplåning. Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde visar under ekonomiplansperioden ett underskott på 397 miljoner euro.

Genomförandet av det omfattande investeringsprogrammet fortsätter – tilläggsåtgärder på ombyggnad, livskraft och digital utveckling

Utgångspunkten för beredningen av investeringarna är ekonomiplanens investeringsprogram som fullmäktige godkände i december år 2024.

Investeringsprogrammet baserar sig på det gällande investeringsprogrammet för 2025–2034. De lokaler för skolor och daghem som fogades till programmet vid budgetförhandlingarna för år 2025 har beaktats och schemalagts i programmet. Genomförandet av daghemslokaler sköts av staden själv eller upphandlas av privata aktörer. Vid beredningen av investeringsprogrammet bedöms årligen marknadsläget och det lokala behovet av lokaler för småbarnspedagogik.

Vid den fortsatta beredningen bedöms formerna för genomförandet av daghemlokalerna, av staden själv eller av privata aktörer. Utgångspunkten är att fullmäktiges mål att öka andelen privat småbarnspedagogik till 35 procent nås. Detta innebär att 10 daghemsobjekt genomförs av privata aktörer. På detta sätt säkerställs ett behövligt antal barnplatser och å andra sidan stävjas investeringsbehovet. Med en process och åtgärder på stadsnivå säkerställer förutsättningarna för att uppnå målet.

Det gällande investeringsprogrammet har vid ramberedningen ändrats på centrala punkter. Ändringarna ökar investeringsramen med ca 230 miljoner euro.

- I lokalinvesteringarna har programmet för ombyggnad av daghemslokaler utökats med 16 objekt som ska byggas om eller ersättas med nybyggda lokaler. Affärsverket Esbo lokaler har bedömt vilka objekt som behöver renoveras och tidsplanen för detta under programperioden på 10 år. Denna helhet höjer investeringskostnaderna med cirka 50 miljoner euro.
- För ombyggnad och utbyggnad av lokalerna för Nöykkiön koulu och Lähderannan koulu, som genomförs de närmaste åren, anslås sammanlagt 33 miljoner euro.
- Nya projekt för resultatenheten för livskraft är byggnader för omklädning och underhåll vid Mattby badstrand och Stensviks idrottsplan. Dessutom bereder sig staden på årlig

underhållsreparation av Esbovikens simhall under de närmaste åren. Ökningen av kostnaderna för Hagalunds simhall har beaktats i projektets anslag.

- Investeringsprogrammet har uppdaterats och kostnadsförslagen har justerats. Till programmet har fogats cirka 40 miljoner euro för infrastruktur i en idrottspark.
- I övriga investeringar ingår bland annat utrustning och teknik för teatern, ett lönebetalningssystem, nya huvudsystem i stadsmiljösektorn, ett nytt huvudsystem för elevförvaltning samt digitala tjänster för sysselsättningstjänsterna. Också reserveringen för markförvärv har höjts. Ökningarna är sammanlagt 49 miljoner euro

Ramkalkylerna och det projektspecifika investeringsprogrammet varit hos nämnderna och sektionerna för behandling. Därefter har tidpunkten för genomförandet av några projekt eller kostnadsnivån preciserats. Den preliminära investeringsramen för perioden 2026–2035 är 2 837 miljoner euro (bruttoinvesteringar), varav de investeringar som ska genomföras under ekonomiplansperioden 2026–2028 uppgår till 1 174,4 miljoner euro.

Förändring i beräkningen av interna lokalhyror

Till ram- och budgetberedningen hör uppdatering av de interna lokalhyrorna. Esbo lokaler debiterar användarna kostnaderna för lokalerna medelst interna lokalhyror. Vid uppdateringen beaktas ändringar i objekten (nya lokaler, lokaler som tas ur bruk, ändringar), indexändringar och färskas uppgifter om underhållskostnaderna (el, värme, vatten), höjningar av externa lokalhyror samt ändringar av vederlagen för aktielokaler. De interna lokalhyrorna beräknas enligt de principer och procenttal som stadsstyrelsen godkänt.

Efter beredningen av Esbo lokalers utgiftsram och anslagen för underhåll har ett behov att sänka procenten för kapitalhyran med 0,2 procentenheter konstaterats. Med denna ändring utjämnas Esbo lokalers inkomster att motsvara utgifterna för lokalerna och det säkerställs att Esbo lokaler inte får intern täckning och att användarna debiteras de riktiga lokalkostnaderna. Utan denna ändring skulle en intern marginal uppstå som endast skulle öka Esbo lokalers resultat. Interna debiteringar får inte ge upphov till intern täckning som också skulle snedvrider uppgifterna i kommuninformationsrapporteringen (FM). Esbo lokaler har berett budgetförslaget för alla kostnadsposter. Enligt förslaget ökar driftsekonomin anslag för underhåll (bland annat årsreparationer av lokaler) med 2 miljoner euro (11 procent) år 2026.

Ändringen genomförs genom att kapitalhyresprocenten för stadens egna lokaler och för stadens aktielokaler från 6,2 procent till 6,0 procent. Den reparationsansvarsprocent som ingår i kapitalhyran sänks med 0,2 procentenheter. Reparationsansvarsprocenten år 2026 är 3,0 av byggnadernas tekniska värde. Sänkningen minskar de interna lokalhyrorna med sammanlagt cirka 4 miljoner euro. Ändringarna ingår i ramförslaget.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 6.10.2025 § 287

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mykkänen Kai

Stadsstyrelsen

1

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige godkänner verksamhetsintäkterna och kostnaderna i den bifogade ramen för resultaträkningen för åren 2026–2028, driftsekonomin totala intäkter och kostnader samt investeringsramen som botten för beredning av ekonomiplanen,

2

Stadsstyrelsen sänker den procent som används vid beräkningen av kapitalhyran i stadens interna lokalhyror med 0,2 procentenheter till 6,0 procent.

Behandling

Föredragandens ändringar vid sammanträdet har beaktats i protokollet.

Partanen lämnade understödd av Nevanlinna följande ändringsförslag:

Till investeringsprogrammet fogas finansiering för genomförande av följande daghemsprojekt enligt den tidsplan som anges i programmet: Daghem i Stor-Esboviken (Stor-Esboviken), daghem i Stor-Esboviken (Stor-Esboviken), daghem i Stor-Esboviken (Stor-Esboviken), daghem i Stor-Esboviken (Stor-Esboviken), daghem i Stor-Köklax (Stor-Köklax), Kiltaveljenmäen päiväkoti (Ebo centrum), daghem i Stor-Alberga (Stor-Alberga), daghem i Stor-Mattby (Stor-Mattby), daghem i Norra Esbos storumråde (Norra Esbos storumråde) och daghem i Stor-Hagalund (Stor-Hagalund). Om projekten har en privat genomförare, kan finansieringen slopas i programmet under de kommande åren.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att det lämnats ett från föredragningen avvikande understött ändringsförslag, vilket föranleder omröstning.

Ordföranden konstaterade att stadsstyrelsen med 9 röster mot 4 och 2 blanka hade förkastat Partanens ändringsförslag. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Kehyslaskelmat 2026

Tilläggsmaterial

- Investoinnit hankkeittain
- Selvityskohteet
- Vuokrahankkeet
- Esittelymateriaali talousarvion kehys ja veroprosentit
- Skenaariot talousarvion kehys

För kännedom